

NAUJIENLAIŠKIS (Nr.13)

2017 m. gegužė

Gerbiamieji cheminių medžiagų ir mišinių gamintojai, importuotojai, platintojai ir tolesnieji naudotojai, norėdami gauti šią informaciją periodiškai ar užduoti klausimą, rašykite el. paštu reachclp@aaa.am.lt

Pagarbiai, Agnė Janonytė

Mišinio sudėtyje esančių cheminių medžiagų kiekis ant etiketės

Informuojame, kad pagal CLP reglamento 18(3)(b) str. produkto identifikatorius mišinio atveju turi apimti visas mišinio sudėtyje esančias chemines medžiagas, **kurių koncentracijos yra virš bendrųjų (CLP reglamento I priedas 1.1 lentelė) ir konkrečių ribinių koncentracijų (CLP reglamento VI priedas)**, t.y. kurios prisideda prie mišinio klasifikavimo ir kurios yra susijusios su pavojaus žmonių sveikatai klasėmis, kurioms:

- ✓ **netaikomi** adityvumo principai:
 - mutageniniu poveikiu lytinėms ląstelėms;
 - kancerogeniškumu;
 - toksiniu poveikiu reprodukcijai;
 - kvėpavimo takų ar odos jautrinimu;
 - specifiniu toksiškumu konkrečiam organui (STOT) 1 ir 2 kategorijos.
- ✓ **taikomi** adityvumo principai:
 - ūmiu toksiškumu;
 - odos ėsdinimu;
 - smarkiu akių pažeidimu;
 - specifiniu toksiškumu konkrečiam organui (STOT) 3 kategorijos;
 - plaučių pakenkimo prarijus pavojumi.

Taigi, jeigu pateikiami keli cheminiai pavadinimai, **pakanka daugiausia keturių cheminių pavadinimų**, išskyrus atvejus, kai tam, kad būtų atspindėtas pavojų pobūdis ir laipsnis, reikalingi daugiau kaip keturi pavadinimai. Be to, nėra griežtų taisyklių, kaip nuspręsti, kurioms medžiagoms turėtų būti teikiama pirmenybė, nurodant pavadinimą ant etiketės.

Adityvumo (sudėties) principas – kai mišinio klasifikacija paremta sudedamosiomis dalimis, t.y. kad kiekviena sudedamoji dalis prisideda prie mišinio pavojingumo savybių proporcingai savo koncentracijai. Šis principas taikomas, kai turima duomenų apie sudedamąsias dalis, bet ne apie visą mišinį.

Saugos duomenų lapų ir etiketės kalba

Informuojame, kad pagal **REACH reglamento 31(5) str.** saugos duomenų lapas (SDL) ir pagal **CLP reglamento 17(2) str.** etiketė privalo būti pateikiamas(-a) oficialia valstybės (-ių) narės(-ių), kurioje (-iose) cheminė medžiaga ar mišinys tiekiami rinkai, kalba, nebent atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) nusprendžia kitaip. Jeigu cheminė medžiaga ar mišinys tiekiami(-i) Lietuvos rinkai, tiek **saugos duomenų lapai**, tiek **etiketė privalo būti parengti lietuvių kalba**.

Informaciją, kuriomis kalbomis turi būti parengti SDL ir etiketės, tiekiant juos į kitas Europos Sąjungos valstybes nares, rasite: https://echa.europa.eu/documents/10162/13562/language_required_for_labels_and_sds_en.pdf/735e95d2-1b84-4f6a-a196-fb65a756300f

Nuo 2017 m. gegužės 31 d. keičiasi reikalavimai saugos duomenų lapams

Informuojame, kad Komisijos reglamentas (ES) 2015/830, kuris iš dalies pakeitė REACH reglamentą ir kuriame nustatyti reikalavimai dėl saugos duomenų lapų (toliau – SDL) pildymo, 2015 m. gegužės 28 d. buvo priimtas Briuselyje, o nuo 2015 m. birželio 1 d. saugos duomenų lapai turėjo būti parengti pagal šio reglamento nuostatas, nebent SDL buvo pateikti bet kuriam gavėjui iki 2015 m. birželio 1 d., todėl galėjo būti toliau naudojami bei neturėjo atitikti šio reglamento priedo reikalavimų iki 2017 m. gegužės 31 d. Taigi, nuo 2017 m. gegužės 31 d. tiek cheminių medžiagų, tiek mišinių saugos duomenų lapai privalo būti parengti ir atitikti Komisijos reglamento 2015/830 II priedo reikalavimus.

Komisijos reglamentas (ES) 2015/830:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0830&from=LT>

Naudojimo žemėlapiai

Kiekvienas cheminių medžiagų arba mišinių tolesnis naudotojas privalo žinoti, kaip juos naudoti saugiai. Chemijos pramonės asociacijos, siekdamos pagelbėti registruotojams ir tolesniems naudotojams, sukūrė naudojimo žemėlapius (angl. *User maps*). **Naudojimo žemėlapis** – tai žemėlapis apie cheminių produktų dažniausius naudojimo būdus tam tikruose sektoriuose. Taigi, tolesni naudotojai turės rekomendacijas, kaip juos naudoti saugiai. Be to, šios informacijos perdavimas tiek aukštyne, tiek žemyn tiekimo grandine taps daug paprastesnis ir aiškesnis. Naudotojų žemėlapių rinkinys pagelbės surinkti informaciją apie tai, kaip cheminės medžiagos savo sektoriuje naudojamos, ir

perduoti struktūrizuotą informaciją standartizuotu būdu registruotojams. Rinkinį sudaro 4 šablonai:

- Viename yra aprašyti naudojimo būdai;
- Kiti trys, skirti poveikio darbuotojams, aplinkai ir vartotojams identifikavimui.

Mišinių ruošėjai susiduria su problemomis, nes iš tiekėjų jie dažniausiai gauna atskirų cheminių medžiagų poveikio scenarijus ir šią informaciją apibendrinti dažniausiai būna iššūkis. Be to, su išplėstiniuose saugos duomenų lapuose esančia informacija turi būti supažindinti vartotojai. Kai registruotojai gauna gerai aprašytus naudojimo būdus, gali parengti ir pateikti poveikio scenarijus ir juos perduoti tiekimo grandine, todėl turėtų sumažėti klausimų iš registruotojų ir tolesnių naudotojų. Be to, artėja trečiasis cheminių medžiagų registracijos terminas, todėl tikimasi, kad bus užregistruota daug cheminių medžiagų, o naudojimo žemėlapių taikymas pagelbės efektyviau pranešti apie cheminių medžiagų ir mišinių naudojimo būdus. Realūs naudojimo būdų aprašai padės registruotojams efektyviau atlikti cheminės saugos įvertinimą.

Naudojimo žemėlapių bibliotekos (angl. *Use maps library*) tikslas – padėti registruotojams atlikti cheminės saugos vertinimą. Žemėlapiuose yra pateikiama informacija apie realius naudojimo būdus ir sąlygas, dėl kurių buvo sutarta sektoriaus lygiu. Juose yra nurodyta, kokiam medžiagų tipui būdingas ir kokius produktus apima.

ECHA'os tinklalapyje esančioje bibliotekoje yra 5 sektoriaus būdingi žemėlapiai:

- muilų, ploviklių ir priežiūros priemonių;
- kosmetikos ir asmens higienos priemonių;
- statybinių medžiagų;
- klijų ir hermetikų;
- vizualizavimo ir spausdinimo produktų.

Naudojimo žemėlapių biblioteką rasite:

<https://echa.europa.eu/lt/csr-es-roadmap/use-maps/use-maps-library>